

JÕULUPÜHADE ÖÖMISSA

(Esimene lugemine Js9 ,1-3)

Lugemine prohvet Jesaja raamatust:

Rahvas, kes kõndis pimeduses, on suurt valgust näinud. Nende peale, kes elasid surmavarju maal, on valgus paistnud. Sina andsid neile suurema hõiskamise ja rohkendasid nende rõõmu. Nad rõõmustavad sinu palge ees nii, nagu ollakse rõõmsad lõikuse ajal ja rõõmustatakse saaki jagades. Sest ikke, mis teda rõhus, ja kepi tema turjalt - tema sundija vitsa oled sina puruks murdnud nii nagu Midjani päevil. Sest laps on meile sündinud, Poeg on meile kingitud. Valitsus on pandud tema õlgadele ja temale on antud nimeks: Imeline Nõuandja, Vägev Jumal, Rahuvürst. Tema valitsus on suur ja rahul ei tule lõppu Taaveti trooni ja tema kuningriigi üle, et rajada ja kinnitada see õigluse ja jumalakartuse peale. Jah, Vägede Issanda ind teeb selle teoks nüüdsest peale ja igaveseks. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps96 ,1.3. 4-5. 7-8. 9-10ac R:7)

R: Täna on meile sündinud Lunastaja.

Laulge Issandale uus laul!

Laulge Issandale, kogu maailm!

Kuulutage rahvaste seas tema kirkusest, kõikidele rahvastele tema imetegudest.

R:

Tõesti, Issand on suur ja kõrgeks kiidetav, tema on kardetavam kõikidest jumalatest. Sest kõik rahvaste jumalad ei ole jumalad, kuid Issand on teinud taeva ja maa.

R:

Tunnistage Issandat, kõik rahvahõimud, tunnistage Issanda au ja väge.

Tunnistage Issanda nime kirkust, tooge ande tema õuedele.

R:

Kummardage Issandat pühas ehtes,

tema palge ees värisegu kõik maailm,

Kuulutage rahvastele: Issand on kuningas,

Tema mõistab rahvaile kohut õiguse järgi.

R:

(Teine lugemine Tt2 ,11-14)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast Tiitusele:

Jumala arm on ilmunud selleks, et kõik inimesed võiksid saada päästetud. Tema juhatab meid jätma maha jumalakartmatu elu ja selle maailma himud, ning elama mõistlikult, õiglaselt ja jumalakartlikult, kui me ootame oma õndsas lootuses tõeksaamist - meie suure Jumala ja Lunastaja Jeesuse Kristuse auhiilguse ilmumist. Tema tõi iseene ohvriks meie eest, et meid vabastada kõigest väärast ja puhastada meid enesele pärisrahvaks, kes oleks innukas tegema häid tegusid. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi)

Halleluuja. Suur rõõm on kogu maailmas,

täna on meile sündinud Lunastaja, Jeesus Kristus. Halleluuja.

(Evangeelium Lk2 ,1-14)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal sündis, et keiser Augustus andis käsu kõik oma riigi elanikud maksude pärast üle lugeda. See oli esimene üleskirjutamine Süüria maavalitseja Quiriniuse ajal, ja kõik läksid end kirja panema, igaüks oma linna. Sellepärast läks ka Joosep Galileamaalt, Naatsareti linnast üles Juudamaale, Taaveti linna, mida hüütakse Betlemmaks, sest tema oli Taaveti soost ja kojast. Ta läks end kirja panema ühes oma kihlatud naisega, kes ootas last. Aga kui nad seal olid, jõudis kätte päev, mil Maarja pidi maha saama. Ja ta tõi poja ilmale, oma esimese lapse, mähkis ta mähkmetesse ja pani söime, sest seal paigas polnud üheski majas nende jaoks ruumi.

Seal lähedal olid karjased õitsil. Nad valvasid kordamööda oma karja. Ja Issanda ingel ilmus neile ja Issanda auhiilgus säras nende ümber. Nad olid täis kartust, kuid ingel ütles neile: "Ärge kartke! Sest vaata, ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis on kogu rahvale: teile on täna Taaveti linnas sündinud Lunastaja - Jeesus Kristus. Ja see olgu teile märgiks: te leiате lapsukese söimes magamas". Ja äkitselt olid inglisa taevased väehulgad, kes kiitsid Jumalat lauluga: "Au olgu Jumalale kõrges ja maa peal rahu inimestele, kellest temal on hea meel." See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, vahel kohtab niisuguseid inimesi, kes tunnevad oma kutsumuseks olevat teistele oma tundmusi kohe ja vahetult avaldada. Kord tuli pärast jõuluõhtu jumalateenistust minu juurde üks selline vanem härra ja ütles: "Täna me pühitsesime Kristuse sündimist, aga meie vikaarpreester (see tähendab mina) küll ei rõõmustanud!"

Osaliselt oli tal õiguski. Minu vaimuseisund oli pigem järelemõtlik kui rõõmus. Ma ei järginud niivõrd karjaste ja taevaväehulkade käitumist, kui olin mõtetega Maarja, Joosepi ja lapse juures. Arutlesin nende murede ja tänapäeva kahtlevate inimeste murede üle. Sel kenal härral oli kahtlemata õigus oma tunnetele, aga sama õigus oli ka minul. Teistmoodi, see ei tähenda ju alati et valesti. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, see on üsna steriilne pilt, mis me katoliku kiriku õpetusest Jeesuse sündimise kohta leida võime. Jumalaema Maarja oli juba emaihus päristpatust vabastatud, sest miks muidu kõnetas teda ingel sõnadega: "Ole tervitatud, sina armuleidnu!" Niisamuti ei saanud Jeesuslapsel olla mingit osa esivanemate ürgsüüst ("pärispatust"). Ta oli Jumala Poeg, kes tuli ilmale selleks eriliselt ette valmistatud ja puhastatud inimesest. Nii oleks pidanud ka sünnitus nagu lapsemäng olema, sest sünnitusvalud olid ju mõistetud naistele kui Eeva järeltulijaile karistuseks, nii nagu madu pidi pärast pattulangemist kõhu peal roomama ja põrmu sööma ning Adamale ja tema meessoost järelpõlvele sai osaks palehigis oma leiva söömine ja neetud põllumaa harimine, mis neile umbrohtu ja ohakaid pidi kasvatama. See kõik oleks dogmaatika seisukohast pidanud jääma Jeesusel kogemata.

Kas Maarjal olid sünnitusvalud, seda me ei tea. Kui me aga olukorda sisse elame, siis polnud see just kiita - Maarja puhul oli tegu ju esimese sünnitusega, pealegi pärast vintsutusterohket rännakut, ning võõrastemajas polnud kohta, nii et sünnitus toimus tegelikult hädaolukorras. Juba ainuüksi stress pidi olema Maarjal raske taluda, lisaks veel häbi, et tal pole Jumalalt temale nii imelisel viisil kingitud lapsele pakkuda paremat kohta ilmale tulemiseks kui mingi loomalaut kusagil Betlema lähedal. Jeesus ütles siiski küll hiljem ka ise: "Inimese Poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest" (Mt 20,28).

Ometi on ka kerge mõista kristlikku traditsiooni Maarja valutust sünnitusest. Tänapäevalgi on ju nii, et esimesed fotod, mida vanemad oma lastest teevad, peegeldavad pigem soove ja lootusi kui reaalsust. Beebid on neil piltidel kenasti pestud, rietatud helesinisesse või roosasse ning magavad rahulikult. Kuigi sünnitus võis olla olnud kriitiline nii lapsele kui tema emale, nii et arstid pidid nende elu päästmiseks kõik oma oskused mängu panema, siis perekonnaalbumi jaoks tehtud piltidelt seda tavaliselt välja ei loe - kui just tegu pole taktitundetute vanemate sotsiaalmeediakontoga.

Kuid see, mis meile vaatab vastu Evangeeliumi lehekülgedelt, ei ole ei imikutoidu reklaam ega paparazzo foto sopalehe veergudelt. Sünnituse asjaolusid kirjeldatakse üsna napilt. Kas ja kui valusalt see kulges, pole teada, kuid selge on, et nii viletsates tingimustes pidi puudu olema paljustki, mis normaalolukorras on enesestmõistetav. Kui aga Jeesuse sündimine oli kõigile takistustele vaatamata õnnelikult lõpule jõudnud, siis seda suurem oli rõõm.

Samal ajal olid karjased väljal ja hoidsid karja, kui äkki neile äkki taevast ingel ilmus. Ja kui nad hirmust jagu said, jõudsid nad meenutada, mida ingel oli öelnud: "Ma kuulutan teile suurt rõõmu, mis on kogu rahvale: teile on täna Taaveti linnas sündinud Lunastaja - Jeesus Kristus." Karjased, nemad ei teadnud midagi reisivintsutustest, mida Maarja ja Joosep olid pidanud taluma, nad ei teadnud Joosepi kahtlustest, et ta mõtles Maarjat salaja maha jätta, et nii kogu süü ja sugulaste pahameel enda peale võtta. Nad rõõmustasid, sest ingel, kelle ilmumine neid küll ehmatas, oli neil rõõmustada käskinud... Ma ei ole küll päris kindel, kas me ei leia hiljem neidsamu karjaseid vanade meestena Pilaatuse palee õuel, seekord ülempreestrite käsu peale, karjumas: "Poo ta risti!"...

Armsad õed ja vennad, meie usk on nii tugev kui tugev on selle juur. Usu juured on aga isiklikus vastutuses. Sest Jeesus tuli selleks, et meid meie pattudest lunastada, mis ei tähenda, et me võiksime nüüd ilma südametunnistusepiinadeta kurja teha. Jeesus tuli selleks, et meid õpetada meie eneste pinnapealsust läbi nägema, et me ei leiaks enam kurjuses ja ebamõistlikkuses midagi põnevat.

Olla inimene - see ei tähenda, et me teeme kõike, milleks meil võimalus avaneb, vaid et me suudame vastutada kõige selle eest, mida me teeme. Käituma peaks ikka selle järgi, millel on mõtet mitte lihtsalt järgmiseks pooleks tunniks, vaid kogu inimkonna tuleviku jaoks. Aamen.